

Mārcis Liors Skadmanis

GODA ABSOLVENTS

Latvijas uzņēmēju konkurētspējas attīstībā Lielbritānijā

*Ālavu, lai manu karjeras
virzību nosaka liktenis!*

Šajā gadā Biznesa augstskola *Turība* piešķir apbalvojumu GODA ABSOLVENTS četriem augstskolas absolventiem, tostarp Juridiskās fakultātes absolventam, Latvijas-Lielbritānijas Tirdzniecības kameras valdes priekšsēdētājam Mārcim Lioram Skadmanim, kuram piešķirts apbalvojums GODA ABSOLVENTS Latvijas uzņēmēju konkurētspējas attīstībā Lielbritānijā.

Mārcis Liors Skadmanis ir absolvējis bakalaura studiju programmu „Tiesību zinātnes”, kā arī maģistra studiju programmu „Tiesību zinātnes”. Šobrīd viņš aktīvi darbojas, aizstāvot Latvijas uzņēmēju intereses un palīdzot iekarot Lielbritānijas eksporta tirgu, un britu investīciju ienākšanu Latvijā. Par savu karjeras izvēli Mārcis Liors Skadmanis, nedaudz jokojot, teic, ka ļāvis to noteikt liktenim.

21. aprīlī Jūs saņemsiet apbalvojumu GODA ABSOLVENTS. Kā jutāties brīdī, kad uzzinājat par šo apbalvojumu?

Kad saņēmu šo zvanu, biju ļoti pārsteigts. Uzreiz radās jautājums – kāpēc man? Protams, biju ļoti pagodināts un vēlējos uzzināt vairāk par pašu apbalvojumu. Varu atzīties, ka izpētīju apbalvojuma nolikumu, izlasīju informāciju par pagājušā gada laureātiem u.tml. Apzinos, ka tas ir ļoti nozīmīgs apbalvojums no augstskolas pusēs.

Kāpēc izvēlējāties studēt tieši Biznesa augstskolas *Turība* Juridiskajā fakultātē?

Es absolvēju Ziemeļvalstu ģimnāziju un centos izdarīt izvēli starp diviem virzieniem – studēt Vides zinātni (vides aizsardzību) Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas fakultātē vai Tiesību zinātnes. Mācoties skolā, piedalījos dažādos zinātniski pētniecisko projektu konkursos un pētīju gan jautājumus, kas saistīti ar dabu, gan tiesībām, piemēram, dabas aizsardzības likumu pārkāpumus, analizēju normatīvos aktus un tiesības šajā nozarē. Tas bija viens no faktoriem, kas mani mudināja izvēlēties studijas Juridiskajā fakultātē. Vienlaicīgi iesniedzu pieteikumu studijām abās jomās un ļāvu, lai manu karjeras virzību nosaka liktenis. Ģeogrāfijas fakultātē mani neuzņēma, jo bija liela konkurence un priekšroka tika dota tiem, kuriem bija izcillas sekmes bioloģijā un latviešu valodā, attiecīgi tā es nonācu Biznesa augstskolas *Turība* Juridiskajā fakultātē.

Kad uzsāku studijas pirmajā kursā, man joprojām bija aktuāls jautājums – vai tiešām tiesību zinātnes būs mana nākotnes profesija? Taču, kad es redzēju savas pirmās sekmes *Turībā*, sapratu,

ka tiesību zinātnes ir mana niša - joma, kurā es vēlos attīstīt savas zināšanas. Sekmes bija Joti labas, un tas deva papildu stimulu turpināt studijas tikpat cītīgi.

Kādas ir spilgtākās atmiņas par studiju laiku?

Dažus pasniedzējus spilgti atceros joprojām, piemēram, Jāni Načišioni, kurš, manuprāt, ir viens no izcilākajiem pasniedzējiem. Vienā no lekcijām viņš pateica Joti interesantu atziņu – absolvējot augstskolu, ir iespēja ēst maizi ar sviestu, sieru un desu vai arī tikai maizi! Manuprāt, tā ir Joti patiesa atziņa, jo tā patiešām ir – tas, kas būs uz tava galda, ir atkarīgs no tevis paša, no tā, cik zinošs, centīgs un gatavs strādāt tu esil! Šī atziņa bija tik spilgta, ka ir palikusi man atmiņā joprojām.

Kad es redzēju savas pirmās sekmes Turībā, sapratu, ka tiesību zinātnes ir mana niša - joma, kurā es vēlos attīstīt savas zināšanas.

Kas Jūs pamudināja pārcelties uz dzīvi Lielbritānijā?

Jau maģistra studiju laikā es strādāju un bieži celoju uz Lielbritāniju – būtībā ar vienu kāju es biju Latvijā, ar otru – Lielbritānijā. Rakstot maģistra darbu, Joti daudz izmantoju Lielbritānijas tiesu prakses piemērus un tiesību avotus, tāpat tikos ar vairākiem Lielbritānijas profesoriem un pasniedzējiem, intervēju viņus, lai iegūtos materiālus iekļautu pētījumā.

Lielbritānijā man bija izveidojušās attiecības, plānojām ģimeni, attiecīgi tas bija iemesls, kāpēc pārcēlos.

Jau savlaicīgi zinot, ka manas jaunās mājas būs Lielbritānijā, bija jāizlemj, ko es šajā valstī darīšu. Londonā turpināju pašmācības un profesionālo kursu celā apgūt Lielbritānijas tiesības. Sākotnēji, meklējot darbu Lielbritānijā, es izsūtīju CV aptuveni 700-800 advokātu birojiem. Lielākā daļa atsūtīja automātisku atbildi, ka nemeklē jaunus darbiniekus, un tikai trīs biroji atbildēja, ka ir ieinteresēti.

Viens no tiem bija britu advokātu birojs "Begum & Co Solicitors", kurš tikai veidojās, tāpēc tiku uzaicināts uz darba interviju. Pirmais jautājums bija, kāds no manis labums un kādu pienesumu es varu sniegt birojam? Es zināju, ka manā rīcībā ir personīga kontaktu bāze ar cilvēkiem, kuriem bija interese par uzņēmējdarbības īstenošanu Lielbritānijā, tāpēc atbildēju, ka, zinot gan angļu, gan latviešu valodu, varētu palīdzēt šiem cilvēkiem risināt juridiskos jautājumus. Tas arī bija viens no iemesliem, kāpēc tiku pieņemts darbā.

Pastāstiet vairāk par Latvijas-Lielbritānijas Tirdzniecības kameru!

Cik biedru apvienojušies, kā tika izveidota šī organizācija? Kāda šobrīd ir Jūsu ikdiena un būtiskākie darba pienākumi?

Latvijas-Lielbritānijas Tirdzniecības kamera (Latvian-British Chamber of Commerce) ir Lielbritānijas neatkarīga organizācija, kas tika dibināta 2010. gada 13. oktobrī Londonā. Kamerā darbojas starptautiska Biznesa nodaļa un Juridiskās palīdzības nodaļa ar Biznesa parku Apvienotajā Karalistē. Pašlaik Kamera apvieno ap 310 biedru (individuālos komersantus, SMEs un bankas), piemēram, Royal Bank of Scotland, NatWest Bank, Bell Pottinger, Manco Energy, Stenders UK, Euronews, Orchidya London un daudzus citus.

Sākumā darbojāmies kā biedru organizācija, kas palīdz dažādu nozaru pasākumu rīkošanā un sniedz konsultācijas, līdzīgi kā

darbojas tradicionālās kameras. Laikam ejot, sapratām, ka nepieciešamas plašāka spektra funkcijas, tāpēc tika izveidots jauns koncepts "Nākotnes paaudzes Tirdzniecības kamera" (Next Generation Chamber of Commerce), kas guva arī atzinīgus vārdus no Lielbritānijas parlamenta puses un Latvijas Ārlietu ministrijas.

2015. gadā Latvijas- Lielbritānijas Tirdzniecības kamera pārņēma Long Ashton Biznesa parka pārvaldi un vadību, kļūstot par pirmo Baltijas kameru Lielbritānijā ar šādu iespēju, tādā veidā veidojot jaunu, inovatīvu biznesa parku un iespējas Latvijas, Baltijas un starptautiskajiem uzņēmumiem. Kameras Biznesa parks sniedz iespēju Latvijas uzņēmumiem izmantot zemu izmaksu virtuālos birojus un iespējas bāzēties vienā no ekonomiski attīstītākajiem apgabaliem Lielbritānijā - Rietumanglijā. Latvijas uzņēmumi un organizācijas var izmantot biznesa parku, lai atvērtu savas pārstāvniecības, meitas uzņēmumus, noliktavas, mazās ražotnes, zinātnes un biznesa projektu bāzēšanās vietas. Šādā veidā Latvijas uzņēmumi var veicināt ciešāku sadarbību ar Lielbritānijas partneriem un klientu uzticību.

Tirdzniecības kamera ir gājusi cauri daudz un dažādiem sarežģītiem posmiem – gan no ekonomiskā, gan politiskā skatu punkta. Šobrīd varu teikt, ka esam atraduši pareizo virzienu - tiek attīstīta uzticama komanda, rūpīgi izvēlētas prioritātes un aktivitātes, kurās iesaistīties.

Viens no Latvijas-Lielbritānijas tirdzniecības kameras mērķiem ir Latvijas uzņēmēju interešu aizstāvība. Cik aktīvi ir mūsu uzņēmēji?

Iemesli, kāpēc uzņēmumi izvēlas kļūt par Latvijas-Lielbritānijas tirdzniecības kameras biedriem ir dažādi – vieni vēlas atrast savu pārstāvi, citi – atvērt šeit veikalus u.tml. Iespējas ir daudz un dažadas. Kas attiecas uz interešu aizstāvību, esam izveidojuši vairākas programmas: ienākšana Lielbritānijas tirgū, uzņēmējdarbības attīstīšana, uzņēmējdarbības uzsākšana un dibināšana.

Cik vienkārši vai sarežģīti ir uzsākt savu biznesu Lielbritānijā?

Ir Joti neliela birokrātija. Jāaizpilda saīdzinoši maz formulāru, tāpat ir ērti un vienkārši pārraudzīt uzņēmuma darbības aktivitātes, iesniegt atskaites u.tml. Nenoliedzami, vieglā uzsākt biznesu būs tiem, kuri darbojas vai dzīvo Lielbritānijā, jo bez klātbūtnes piesaistes (adreses, bankas konta) neiztikt. Protams, ir arī veidi un iespējas, kā uzņēmējs no Latvijas var nodibināt šeit uzņēmumu, bet tas ir mazliet sarežģītāk.

Meklējot darbu Lielbritānijā, es izsūtīju CV aptuveni 700-800 advokātu birojiem. Lielākā daļa atsūtīja automātisku atbildi, ka nemeklē jaunus darbiniekus, un tikai trīs biroji atbildēja, ka ir ieinteresēti.

Kas vēl jāņem vērā Latvijas uzņēmējam, kurš vēlas virzīt savu produktu vai pakalpojumu Lielbritānijas tirgū?

Viss ir atkarīgs no tā, kādu produktu vai pakalpojumu uzņēmējs piedāvā. Primāri, būtu jāierodas Lielbritānijā, jāapmeklē attiecīgas tirdzniecības izstādēs (kas bieži ir bezmaksas), jāpiedalās konferencēs un semināros, lai iegūtu izpratni par tirgu. Kad ir iegūtas pirmās zināšanas par tirgus specifiku, produkts jāpielāgo tirgum. Ir dažādi veidi, kā to izdarīt – var atrast biznesa partneri vai paša spēkiem meklēt nišu, kur šo produktu piedāvāt.

Latviešu zīmols, pat, ja tas ir atpazīstams mājas tirgū, britiem neko neizteiks. Tikai kvalitāte arī neko neizteiks, jo tirgū ir daudz kvalitatīvu produktu, turklāt arī par zemāku cenu un ar dažādu valstu zīmoliem. Jāatrod sava odziņa un noteikti jāsabalansē to ar cenu, kas arī ir Joti būtiska.

Runājot par Lielbritānijas tirgu, uzskatu, ka liela nozīme ir tieši iepakojumam. Lai iepakojums nostrādātu uz patērtēju apziņu, jāsadarbojas ar vietējiem partneriem, kuri orientējas tieši preču iepakojumu izstrādē. Ja uzņēmējs nevēlas šādu risinājumu, ir jābrauc uz Lielbritāniju un pašam skrupulozi jāizpēta to konkurentu preču iepakojumi, kuri ir veiksmīgi un pieprasīti. Visbeidzot, jāspēj kontrolet sava biznesa attīstību – ja produkts ir iekļuvis mērķa tirgū, nevajag atslābināties un paļauties, ka viss notiks pats no sevis un produkts tiks pārdots. Visu laiku ir jādomā un jāmeklē attīstības iespējas. Jāatrod aizvien jauni veidi, kā popularizēt produktu, lai pieprasījums pieaugtu.

Ja nostrādā iepakojuma un reklāmas aspekti, patērtējai būs gatavi maksāt par attiecīgo produktu, neatkarīgi no tā, vai produkts nāk no Somijas, Latvijas vai citas valsts. Visbūtiskākie ir trīs faktori: iepakojums, cena un produkta īpašā odziņa.

Ko uzskatāt par savu lielāko sasniegumu?

Mans lielākais sasniegums nav saistīts ar apbalvojumiem, bet sevis attīstīšanu un pilnveidošanu. Vislielākais sasniegums ir tad, ja manu darbu novērtē arī apkārtējie, ja izdodas papildināt komandu ar jauniem cilvēkiem, ja izdodas sniegt cilvēkiem platformu turpmākajai attīstībai. Ja runājam tieši par apbalvojumiem, tas ir patīkami – saņemt novērtējumu no sabiedrības vai profesionāļu puses.

Nav viegli veidot ko jaunu, nākas saskarties arī ar pretestību no sabiedrības puses, nereti cilvēki baidās riskēt.

Kas Jūs motivē neapstāties pie sasniegtā?

Jau no bērniņas vienmēr esmu tiecīes sasniegt vairāk un pilnveidoties, piedzīvot kaut ko nebijušu. Domāju, ka arī Latvijas-Lielbritānijas Tirdzniecības kameras nodibināšana ir uzskatāma par kaut ko jaunu. Nav viegli veidot ko jaunu, nākas saskarties arī ar pretestību no sabiedrības puses, nereti cilvēki baidās riskēt.

Kā tikt galā ar negaidītiem sarežģījumiem? Kāda ir Jūsu panākumu atslēga?

Uzņemoties Joti daudz pienākumus, ir svarīgi pareizi plānot savu laiku, rūpīgi izvēlēties kolēģus, sadarbības partnerus u.c. Tas viiss, protams, nāk ar laiku. Jāprot sabalansēt savu dzīvi – laiku, ko veltīt tuviniekiem, un profesionālo ieguldījumu darbā.

Tirdzniecības kamera ir gājusi cauri daudz un dažādiem sarežģījiem posmiem – gan no ekonomiskā, gan politiskā skatu punkta.

